

Brændevin og hedvin som husmedicin.

En praktiserende læges erfarung.

Af dr. E. Onsum.

Naar hele landets lægestand har reageret saa stærkt overfor det nuværende brændevins- og hedvinsforbud, er det ikke mindst fordi den mener myndighederne har begaaet en stor uret ved og saa at berøve almenheden en gennem generationer anerkjendt og effektiv husmedicin.

Brændevin og hedvin har med udmærket virkning og uden farlige bivirkninger for været benyttet mod forskellige daglige ildebefindender, som kommer fort og gaar fort, men som, saa længe de staar paa, kræver behandling, uden at man akkurat behøver at sende bud efter læge.

Enkelte laboratorielæger, som er vant til at omsætte de fleste medikamenters virkning i kemiske formler, trækker paa skuldrene af alkohol som medicin — og selvfølgelig da ogsaa til hus-

medicin, — fordi de ikke ad eksperimentel vei, gennem dyreforsøg og kemiske reaktioner direkte kan paavise, hvorledes alkohol i dette eller hint tilfælde virker.

For disse læger spiller den almindelig praktiserende læges eller intelligente patienters erfaringer ingen større rolle.

Man bør imidlertid ikke glemme, at alkohol i denne henseende deler skjæbne med en hel række almindelig brugte og anerkjendte mediciner, — hvis udmærkede virkemaade hele verden over er fastslaaet gennem erfaring, uden at man altid har kunnet forklare ad fysisk, kemisk eller anden vei, hvorfor de netop har den bestemte virkning.

For nu at holde os til alkohol som husmedicin, saa er det i første række ved de akutte forkjølelser, den

har sin berettigelse.

Akut forkjølelse er jo rent medicinsk set et vanskeligt definerbart begreb, — den ytrer sig med en broget mangfoldighed af symptomer og opfattes ofte som forløber for alvorligere sygdomme.

Diagnosen: — almindelig akut forkjølelse — stiller jo fornuftige mennesker selv og som oftest har de vidst at behandle den selv med godt resultat uden lægehjælp.

Gjennem generationers erfaring ved folk, at en ordentlig svedekur meget hyppig helbreder forkjølelsen — medicinsk kan vi ikke helt forklare, hvorfor en svedekur virker saaledes. Den almindelige fremgangsmaade er, at patienten gaar tilsens, pakkes godt ned og saa serverer humoren en kraftig dose rent brændevin eller endda bedre en stærk gløhedtody eller melkepunsch. Saa bliver det svedning, som forslaar, — og næste morgen er ofte hele forkjølelsen, saarheden i lufttrøret o. s. v. forsvundet og patienten helt al right igjen. Vi læger faar her som i mange andre tilfælde ellers baie os for troværdige folks udsagn om kurens nytte. Patienternes udsagn om deres subjektive sensationer og befindende er jo ellers ogsaa en vigtig faktor for os i bedømmelsen af deres tilstand. Hvad stædet og bedre har vi for-

resten at byde paa? Ældre læger brugte meget kinin og svedekure, nutidens læger mere antipyrin, aspirin o. l.; men bortset fra virkningen paa en eventuel hodepine og lemsterhed, kan vel ingen bevise, at disse midler er bedre end brændevin og dertil lige saa ufarligte at benytte. For enkelte mennesker er de langt fra ufarlige, benyttet rent iflæng, som det saa ofte gjøres nu.

Svorne afholdslæger siger: »Man kan lige saa godt bruge varmt vand eller varm melk uden brændevin.« Ja, prøv selv! Det er netop den stærke alkoholdose, som skaffer patienten følelse af denne indvendige varme, som saa velgjørende risler gennem hele kroppen helt ud i tæerne og fingerpidserne og raekt efterfølges af hudvarme med svedning. — Takket være regjeringens uforsandige bestemmelse er folk læn- det over afskaaret fra ved almindelige forkjølelser at instituere denne effektive og ufarlige behandling. For dem, som maa færdes ude og slide vøndt i kulde og væde, — som kommer hjem væde og halvveis stivfrosne, er en ordentlig dram rent brændevin den bedste medicin, — jeg tror jeg tør sige, til sine tider livreddende. Det vil fiakere, sjøfolk, fjeldfolk og tammerhuggere kunne bevidne; læger, som slider paa lande-

veien eller sjøen i ufyselig veir og kommer frem elendige og forfrosne til sine patienter, ved af erfaring, at en dram indenfor dørter-skalen raekt bringer en tilbage til hægtørne.

»Et glas varm melk gjør samme nytte, siger den professionelle afholdslæge, som ikke har personlig erfaring for brændevins nytte. Det tager imidlertid tid at faa paa varme og skaffe varm melk eller kaffe, som forresten ikke er saa momentant virksom, — mens brændevin tidligere ialfald fandtes i enhver ordentlig husholdning i dette land, — eller man tog med sig lidt paa strabasiøse ture.

Nu er man, takket være treklovet Gunnar Knudsen, Lars Abrahamsen og Paal Berg, afskaaret fra at bruge brændevin paa denne udmærkede maade — som husmedicin — undtagen paa skibe i udenrigs fart eller paa ishavs fart.

Skulde det f. eks. en svært vinternat hende, at skibsmandskab fra et fartoi i indenrigs fart maatte sætte ud bade for at redde nogen, som i timevis har redet paa hvelvet, saa er det — ifølge Paal Berg — ikke mulig at staa i de gennemvæde, tilisede redningsmænd eller de forkomne stakkarer, de har reddet, en ordentlig dosis brændevin, straks de

kommer ombord, som kunde redde dem fra forkjølelse og ledsagende allemme komplikationer. Fartoiet i indenrigs fart er nemlig ikke indrommet ret til at have en saa ufarlig og effektiv husmedicin som brændevin ombord.

Eller folk, som paa vinteren eller i storm og uveir faer vild paa fjeldet — turister og fjeldfolk, — de er, naar de halvdøde af kulde, væde og slid naar frem til folk, — takket være Paal Bergs omsorg — afskaaret fra at faa den medicin, der i øieblikket bedre end noget andet kan stive dem op og bringe livsaanderne tilbage igjen. For folket paa fjeldgaarde og sætre er jo ikke længer indrommet tilladelse til at faa brændevin som husmedicin, selv om de bor mange mil fra nærmeste læge.

Jeg vil ikke snakke om dem, som nedtvungent maa overnatte ude i det fri eller i et skur, fordi de ikke finder frem til folk, — hvor mange gange har ikke en medbragt dosis brændevin holdt dem oppe — og, brugt i rette øieblik, kanske været livreddende for dem? Nu er de afskaaret fra at have med sig lidt brændevin, naar de faer paa fjeldet.

(Sluttet.)